

**This is an electronic reprint of the original article.
This reprint *may differ* from the original in pagination and typographic detail.**

Author(s): Saresma, Tuija

Title: Miestenpäivästä naistenpäivän alla

Year: 2014

Version:

Please cite the original version:

Saresma, T. (2014, 7.3.2014). Miestenpäivästä naistenpäivän alla.
Kulttuurintutkimuksen seuran verkkosivut. <http://kultut.fi/kolumni/>

All material supplied via JYX is protected by copyright and other intellectual property rights, and duplication or sale of all or part of any of the repository collections is not permitted, except that material may be duplicated by you for your research use or educational purposes in electronic or print form. You must obtain permission for any other use. Electronic or print copies may not be offered, whether for sale or otherwise to anyone who is not an authorised user.

Miestenpäivästä naistenpäivän alla

Tuija Saaresma

Naistenpäivän alla sukupuolentutkijalta kysellään päivän merkityksestä. Samassa yhteydessä saatetaan tiedustella, eikö tasa-arvon nimissä pitäisi viettää myös miestenpäivä. Sellaista onkin yritetty vakiinnuttaa 1990-luvulta alkaen. Ajatus siitä, että tasapuolisuuden vuoksi tarvitaan naistenpäivän lisäksi myös miestenpäivä, on ilmeisesti oikeustajun mukainen. Ainakin ekaluokkalaiseni kysyi naistenpäivästä puhuessamme, milloin sitten on miestenpäivä. Muistan meidän käyneen saman keskustelun myös viime vuonna.

Naistenpäivä sai tarinan mukaan alkunsa tekstiilitehtaan lakosta, jolla naiset protestoivat huonoja työolojaan vastaan. Yhdysvalloissa naistenpäivää vietettiin ensimmäistä kertaa sosialistipuolueen julistuksen mukaisesti vuonna 1909. Sosialistisen internationaalin naisten konferenssi hyväksyi naistenpäivän vieton yksimielisesti vuonna 1910. YK:n yleiskokous julisti vuonna 1975 maaliskuun kahdeksannen kansainväliseksi naisten oikeuksien ja rauhan päiväksi. Vuoden 2014 YK:n naistenpäivän motto on Tasa-arvo naisille tarkoittaa edistystä kaikille.

Naistenpäivällä on vahvat poliittiset juuret: sen tarkoitus oli taistella naisten oikeuden puolesta ja korjata sukupuoleen perustuvaa syrjintää. Rauhaa ja solidaarisuutta sekä tasa-arvokäsityksen laajuutta on painotettu koko naistenpäivän historian ajan. Vaikka nykyisin päivän vietto on laimentunut naisten hemmotteluksi, alun perin kyse oli toiminnasta heikompiensaisten tilanteen parantamiseksi.

Miestenpäivän viettämisellä on haluttu nostaa esille myönteisiä miesroolimalleja sekä miesten terveyttä ja hyvinvointia, mutta myös parantaa sukupuolten välisiä suhteita ja edistää sukupuolten tasa-arvoa keinona luoda turvallisempi maailma kaikille. Samoja asioita on korostettu kriittisen miestutkimuksen piirissä. Kun miestenpäivästä keskustellaan sosiaalisessa mediassa, hienosyinen mieheyden analyysi unohtuu. Sen sijaan keskustelijat tuohtuvat siitä, että miestenpäivää ei juhlita naistenpäivän veroisesti, ja syyttävät naisia liian pitkälle menneestä tasa-arvosta.

Keskustelussa tutkijaa häiritsee moni asia. Ensinnäkin argumentti ”mulle kans, koska tollakin on!” ei vakuuta, vaan vaivaannuttaa. Toiseksi vaivaa miesten ja naisten mieltäminen annettuina, luonnollisina ja kyseenalaistamattomina kategorioina. Sukupuolentutkimuksen pyrkimykset purkaa sukupuolta kaksinapaisena järjestelmänä, kyseenalaistaa hetero-oletusta ja tuoda esiin sukupuolen moninaisuutta ohitetaan täysin. Samalla hämärtyy se, ettei ole vain yhtä tapaa olla mies tai nainen.

Kolmanneksi ajatus tasa-arvosta nollasummapelinä on vaarallinen. Naisten ja miesten käsittäminen kahdeksi antagonistiseksi eturyhmäksi johtaa oman edun ajamiseen toisen kustannuksella ja lietsoo ihmisiä toisiaan vastaan. Neljänneksi ärsyttää, että ”miesten tasa-arvo-ongelmista” puhuttaessa mies tarkoittaa kapeasti valkoista suomalaista heteromiestä. Valkoinen heteromies onkin menettänyt historiallista valta-asemaansa, mutta verrattuna oikeastaan mihin tahansa muuhun ihmisryhmään hän on varsin vahvoilla edelleen. Ja viidenneksi tutkijaa vaivaa, että sukupuolen palauttaminen yksinkertaisiksi biologisiksi eroiksi ja yksilöiden väliseksi suhteiksi pyyhkii yhteiskunnalliset rakenteet ja valtasuhteet näkymättömiin.

Tutkijan argumentit eivät paljoa paina nettikeskusteluissa. Tänä naistenpäivänä toivon kuitenkin, että unohdettaisiin jo lapsellinen vaatimus viettää miesten päivää vain, koska naisillakin on. Toiseksi toivon, että palautettaisiin mieleen päivän poliittinen merkitys, sukupuolesta johtuvan syrjinnän ja sarron poistaminen.